

EIGEN BAAS

tijdschrift voor de zelfstandige zonder personeel

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

**Zet uw eerste stap,
teken de verklaring**

MVO-adviseur Alex van der Zwart >>

**‘Gezamenlijk kunnen
wij het verschil
gaan maken’**

**MVO
special**

MVO-DNA scan

Bepaal uw eigen MVO

Special MVO, mei 2008

Eigen Baas is het ledenorgaan van FNV Zelfstandigen in diensten, groen, handel, ict, industrie, vervoer en zorg en een uitgave van stichting FNV Pers. Het blad verschijnt vijf keer per jaar.

Medewerkers aan dit nummer:

Sicco Kuijper
Carla Neefs
Susanne Ritskes
Cynthia de Ruiter
Martin Spanjers
Annemiek Boer
Jeanne Hoogers

Fotografie:

Eric Brinkhorst

Omslagfoto:

Eric Brinkhorst

Redactie en tekst:

BECO groep
Hoogers tekst

Vormgeving:

Akimoto grafisch ontwerpers

Druk:

Drukkerij Weemen
Deze brochure is gedrukt op
130 grams 9LIVES silk,
FSC (SGS-COC-1111)
gecertificeerd papier

Redactieadres:

Postbus 85400
3508 AK Utrecht

Telefoon:

030 26 37 203

Fax:

030 26 37 201

E-mail:

zelfstandigen@fnvzvp.nl

Websites:

www.fnvzvp.nl
www.zelfstandigenmvo.nl

ISSN: 1570-9981

Verantwoordelijkheid nemen

Vaak merk ik dat leden van FNV Zelfstandigen niet zo zeer worstelen met de vraag of ze wel Maatschappelijk Verantwoord willen Ondernemen, maar meer met de vraag hoe dat aan te pakken. Is dat niet een beetje raar om in je eentje te doen?

Daarom ben ik zeer tevreden over de MVO-DNA scan die we hebben ontwikkeld. De scan is het hart van deze special en zal later ook op de website te vinden zijn. In deze scan hebben we MVO geïndividualiseerd en toegespitst op het eenpersoonsbedrijf. Daarmee is MVO in je eentje helemaal niet meer gek. Het is gewoon een kwestie van je verantwoordelijkheid nemen. Wel op maat van het eenpersoonsbedrijf, maar niet bescheiden.

Natuurlijk zijn de problemen die we hier met elkaar proberen aan te pakken erg groot. Er is heel wat mis met de planeet. Het is ongelijk verdeeld in de wereld. Vraag en aanbod komen niet op een fatsoenlijke manier bij elkaar. En – we zijn een vakbeweging – de rechten van de mens op het gebied van werk en inkomen, de kans die iedereen zou moeten krijgen om zichzelf daardoor duurzaam in leven te houden en te ontwikkelen, dat is nog lang niet overal op de wereld gerealiseerd.

Zelfstandig zijn we niet alleen. Juist door met heel veel zelfstandigen aan MVO te gaan doen, kunnen we een beweging op gang zetten. Dat is precies wat FNV Zelfstandigen wil doen.

Het is niet onze intentie om een MVO-stempel te gaan zetten op het ondernemen van onze leden. Wat we willen is aan zzp'ers handvatten geven zodat ze aan MVO kunnen beginnen. De eerste stap is het ondertekenen van de verklaring: 'Ik wil me met maatschappelijk verantwoord ondernemen bezighouden'. De MVO-DNA scan kan helpen om te bepalen waar een ondernemer nu staat en opnieuw laten zien hoever u over enige tijd bent gekomen.

En daarbij is het ook belangrijk dat leden die met MVO aan de slag gaan elkaar kunnen vinden op het onderwerp. Dat ze vragen en ideeën die ze daarbij hebben met elkaar kunnen uitwisselen. Daarin kan de website met een MVO-community een rol spelen net als de leden die MVO-ambassadeur zijn.

Ook maatschappelijk verantwoord ondernemer ben je niet alleen.

Martin Spanjers

*Martin Spanjers,
Voorzitter van
FNV Zelfstandigen*

Foto Eric Brinkhorst

>> 4

Wat is MVO? Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Een bedrijf dat het belangrijk vindt dat zijn product of dienst eerlijk tot stand is gekomen en daarnaar handelt onderneemt maatschappelijk verantwoord.

MVO
special

>> 4

Frans van Elk benadrukt het eerlijk benaderen van de klant en het leveren van kwaliteit

Een bedrijf dat het belangrijk vindt dat zijn product of dienst eerlijk tot stand is gekomen en daarnaar handelt onderneemt maatschappelijk verantwoord.

>> 5

Marian Geling ontwikkelt sociale projecten met een ondernemende insteek

Creatieve oplossingen verzinnen, zodat iedereen kan participeren, dat is de kern en kracht haar bedrijf.

Start en teken de verklaring

Teken de verklaring en word maatschappelijk verantwoord ondernemer

>> 6

Test u zelf doe de MVO-DNA scan

MVO geformuleerd voor zelfstandigen. Bereken nu uw score

>> 8

Stappenplan eerlijke handel

Maak alvast zoveel mogelijk gebruik maken van eerlijke producten

>> 11

Bespaar op uw energieverbruik

Goed voor uw portemonnee, goed voor de wereld. Persoonlijk energie-advies en andere tips

>> 16

>> Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Wat is MVO?

Een bedrijf dat het belangrijk vindt dat zijn product of dienst eerlijk tot stand is gekomen en daarnaar handelt onderneemt maatschappelijk verantwoord.

Bijvoorbeeld C&A doet geen zaken met leveranciers die gebruik maken van kinderarbeid, die ongezonde en onveilige werkomstandigheden kennen, betalingen verrichten beneden lokale en wettelijke normen of ontoelaatbare schade toebrengen aan het milieu. Een maatschappelijk verantwoord ondernemer probeert ook het eigen productieproces zo duurzaam mogelijk te maken. Een goed voorbeeld daarvan is Gulpener. Deze bierbrouwer streeft ernaar om zijn bieren zo milieuvriendelijk mogelijk te produceren en hierbij gebruik te maken van grondstoffen die van eigen bodem komen en milieuvriendelijk geteeld zijn.

MVO of duurzaam

'Maatschappelijk verantwoord ondernemen' en 'duurzaam ondernemen' zijn al enkele jaren aan een onstuitbare opmars bezig. Beide begrippen worden voor zeer veel verschillende dingen gebruikt.

Als we kijken naar de achtergrond van beide termen dan valt op dat duurzaam ondernemen sterk een milieuachtergrond heeft, terwijl Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) meer een sociale achtergrond heeft. Maar de termen worden tegenwoordig door elkaar gebruikt. Ze staan beide voor het zoeken naar evenwicht tussen financieel economische resultaten, sociale belangen en het milieu oftewel de drie P's: profit, people, en planet. Alle drie de

P's worden geoptimaliseerd, zonder de balans er tussen te verliezen. Soms kunnen P's met elkaar botsen. Eerlijk geproduceerde materialen zijn soms duurder en drukken op korte termijn de winst. Maar veel vaker versterken de verschillende P's elkaar. Energiebesparing is bijvoorbeeld goed voor het milieu en het bedrijfsresultaat.

Zelfstandig MVO

U heeft als zelfstandig ondernemer geen medewerkers in ontwikkelingslanden die u een eerlijk loon kunt betalen. Ook heeft u geen tijd om zelf te gaan controleren of uw kantoorartikelen milieuvriendelijk zijn geproduceerd.

De meeste zelfstandigen hechten veel waarde aan hun vakmanschap, vereenzelvigen zich met de onderneming en zijn creatief

U vraagt zich mogelijk af hoe u uw maatschappelijke verantwoordelijkheid kunt nemen. U heeft immers maar zeer beperkt invloed als zelfstandige. Ook heeft u niet de mogelijkheid om veel tijd en geld te besteden om uw onderneming duurzaam te maken. Om te beginnen bent u niet alleen als zelfstandig ondernemer. Er zijn in Nederland ruim een half miljoen zelfstandig ondernemers zonder personeel. Het effect van maatregelen

len door deze hele groep overtreft dat van een multinational. Als alle zelfstandig ondernemers bijvoorbeeld alleen nog maar eerlijk geproduceerde koffie gebruiken, dan heeft dat zeker een merkbaar effect op de consumptie van verantwoord geproduceerde koffie in Nederland. En stelt u zich eens voor wat er zou gebeuren als alle zelfstandig ondernemers gebruik gaan maken van natuurstroom of veel vaker gebruik maken van het openbaar vervoer of de fiets nemen in plaats van de auto. U heeft gezamenlijk wel degelijk impact.

Daarbij komt dat zelfstandig ondernemers een unieke positie hebben. Wat een eenmansbedrijf bijzonder maakt is dat het bedrijf en de ondernemer één zijn. Uw identiteit

Er zijn in Nederland ruim een half miljoen zelfstandig ondernemers zonder personeel. Het effect van maatregelen door deze hele groep overtreft dat van een multinational

is de identiteit van het bedrijf. Iemand die maatschappelijk betrokken is, kan dit zonder dat er verder afstemming nodig is toepassen op zijn werk. Dit geeft de zelfstandig ondernemer een voorsprong op bedrijven. Zeker in grote bedrijven moet er vaak veel weerstand worden overwonnen voordat sociale en milieu thema's meer aandacht krijgen. De bestaande procedures en cultuur werken vaak vertragend voor innovatieve en duurzame oplossingen. De zelfstandig ondernemer kan veel sneller dan grote bedrijven maatschappelijk verantwoorde oplossingen doorvoeren.

Drie voorwaarden

De manier waarop zelfstandigen ondernemen past goed bij maatschappelijk verantwoord ondernemen. De meeste zelfstandigen hechten veel waarde aan hun vakmanschap, vereenzelvigen zich met de onderneming en zijn creatief. Dit zijn ook drie belangrijke aspecten om te komen tot een maatschappelijk verantwoorde onderneming. Een vakman wil een zo goed mogelijk product neerzetten. Doordat u de werkwijze van uw bedrijf bepaalt krijgt deze een aantal persoonlijke waarden. En creativiteit zorgt ervoor dat nieuwe oplossingen voor problemen worden gevonden. Dit betekent overigens ook dat zelfstandig ondernemers al veel doen aan maatschappelijk verantwoord ondernemen zonder dat zij dit als zodanig benoemen.

Ook een zelfstandig ondernemer kan niet alles alleen. U moet eenvoudig toegang hebben tot kennis en ervaringen van anderen om uw gevoel van maatschappelijke verantwoordelijkheid om te zetten in daden. U kunt daarvoor gebruik maken van uw netwerk: samenwerkingspartners, opdrachtgevers/klanten en leveranciers. Ook FNV Zelfstandigen kan u hierin van dienst zijn. Deze Eigen Baas special is hier een voorbeeld van. Er worden voorbeelden gegeven van zelfstandig ondernemers die op hun manier vorm geven aan maatschappelijke verantwoordelijkheid. zo kunt u uw eigen maatschappelijke verantwoordelijkheid bepalen en ideeën opdoen.

Foto Eric Brinkhorst

>> mijn MVO zaken

Marian Geling

Sociale projecten met een ondernemende insteek

Sinds 'In 1999 startte ik als zelfstandig adviseur op het gebied van wonen, zorg en welzijn. Eén van de redenen hiervoor was dat ik mijn privéleven beter kon combineren met mijn werk. Voor die tijd was ik ruim 10 jaar actief als directeur bij verschillende organisaties. Ik ben net een Rupsje Nootigenoeg want ik vind ontzettend veel dingen ontzettend leuk. Omdat je gezamenlijk veel meer bereikt dan alleen, ga ik bij de ontwikkeling en uitvoering van mijn projecten altijd op zoek naar partijen om mee samen te werken.'

MVO 'Mijn werkzaamheden richten zich vooral op sociaalmaatschappelijke aspecten. Van jongs af aan vind ik het erg belangrijk dat iedereen kan participeren in activiteiten en niet buitengesloten wordt om wat voor reden dan ook. Daarvoor creatieve oplossingen verzinnen, is de kern en kracht van mijn bedrijf. Een voorbeeld daarvan is de SESAM Academie (academie voor Senioren en Samenleving). Gepensioneerde senioren die jarenlang leidinggevende functies hebben bekleed in het bedrijfsleven krijgen een leergang en gaan daarna op vrijwillige basis als adviseur aan de slag in allerlei maatschappelijke organisaties.'

Prokkel 'Een ander project dat ik opgezet heb is de Verstandelijk gehandicapten 2-daagse. Een aantal zorgorganisaties wilde meer aandacht voor maatschappelijke participatie en integratie van mensen met een verstandelijke beperking en vroegen

of ik dat wilde oppakken. Samen met acht andere Apeldoornse vrouwelijke zelfstandig ondernemers heb ik, voor een deel betaald – voor een deel onbetaald – vorm gegeven aan de eerste 2-daagse die we Prokkel hebben genoemd (een prikkelende ontmoeting). Dat was zo leuk om te doen, dat ik het concept landelijk heb uitgezet. Overal in het land zijn brainstormbijeenkomsten voor zelfstandig ondernemers georganiseerd en er zijn nu meer dan 20 lokale Prokkelnetwerken actief. Met elkaar organiseren ze activiteiten voor mensen met en zonder verstandelijke beperking. En dat allemaal op vrijwillige basis.'

Bundeling 'Mijn lokale Prokkelactiviteiten doe ik natuurlijk ook op vrijwillige basis, het landelijk projectleiderschap is een betaalde opdracht. Ik vind het erg leuk samen te werken met zelfstandig ondernemers, vooral omdat ze vaak uit andere branches komen. Dat verbreedt mijn horizon en het is erg gezellig. Het initiatief van FNV Zelfstandigen om meer aandacht aan MVO te besteden vind ik uitstekend. Ik hoop dat we onze gezamenlijke krachten gaan gebruiken en bundelen.'

MVO tip 'Mijn ervaring leert dat een gezamenlijke aanpak veel meer effect heeft. Je vergroot je netwerk, je publiciteit en bent daardoor ook veel zichtbaarder voor je stakeholders. Dus kort maar krachtig: Bundel uw krachten!'

www.mariangeling.nl

>> Verklaring Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Start vandaag

U bent zelfstandig ondernemer zonder personeel en u onderkent het belang van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) en wilt er concreet mee aan de slag gaan. Start vandaag met het ondertekenen van de verklaring.

VERKLARING

Ondergetekende verklaart,
(naam) _____

wonende te,
(compleet adres) _____

Dat hij of zij wil gaan voldoen aan de volgende afspraken:

- > Ik lever een actieve bijdrage aan de ontwikkeling van mijn vakgebied en de overdracht van (mijn) kennis aan anderen die het vak willen leren.
- > Ik informeer mijn werkrelaties (klant/opdrachtgever, vakgenoten en leveranciers) dat ik maatschappelijk verantwoord ondernem en geef aan, indien van toepassing, welke impact dat heeft voor de te kopen en leveren producten/diensten.
- > Ik maak transparante afspraken met de klant/opdrachtgever over de kwaliteit van mijn product/dienst en bewaak de kwaliteit die ik lever.
- > Ik bepaal de sociale impact van mijn product/dienst, en beperk deze zo veel als mogelijk voor zover het een negatieve impact is, zoals: oneerlijke handel, uitbuiting of kinderarbeid.
- > Ik bewaak zowel de continuïteit van mijn onderneming als die van de ondernemer en zorg zelf voor voorzieningen mocht ik te maken krijgen met verlies van inkomsten.
- > Ik lever vrijwillig een bijdrage aan maatschappelijke doelen door giften en sponsoring en of door vrijwilligerswerk.
- > Ik spaar en beleg in duurzame ondernemingen.
- > Ik werk continu aan het verminderen van de milieubelasting van mijn bedrijf.
- > Ik koop (kantoor)materialen en diensten met een milieu of sociaal keurmerk.

Plaats: _____ Datum: _____

Handtekening: _____

Eerste stap

U wilt meer aandacht besteden aan MVO. FNV Zelfstandigen wil u daar graag bij ondersteunen en stimuleren. Het tekenen van de verklaring is de eerste stap. Maar het zegt natuurlijk niets als u er verder niets mee kunt doen.

De volgende stap zou kunnen zijn om de MVO-DNA scan te doen. Daarmee maakt u een momentopname van uw MVO en kunt u concreet bepalen aan welke zaken u de komende tijd extra aandacht gaat geven. De scan is te vinden op de pagina's hierna maar komt ook op de website: www.fnvzzp.nl.

Met elkaar

U vindt, als lid, binnenkort op de website www.fnvzzp.nl bij Mijn FNVzzp een online netwerk voor leden die elkaar willen stimuleren en tips en ideeën uit willen wisselen over MVO. Vanuit dit online netwerk worden ook fysieke netwerkbijeenkomsten georganiseerd.

>> De verklaring Hoe is deze tot stand gekomen?

FNV Zelfstandigen wilde een vertaling vinden van de gangbare MVO uitgangspunten naar de situatie van de zelfstandige. Hoe kan maatschappelijke verantwoordelijkheid zo geformuleerd worden dat een zelfstandige deze verantwoordelijkheid kan nemen?

Als eerste hebben we MVO Nederland om advies gevraagd. Deze organisatie helpt ondernemers en hun organisaties op weg. U zult dan ook veel tips kunnen vinden op www.mvonederland.nl. Voor de scan zijn adviseurs van de BECO-groep aan de slag gegaan met leden. Er zijn 7 gebieden benoemd waarin zelfstandigen MVO kunnen ontwikkelen en zichtbaar maken: 1) vak en bedrijf; 2) werkomgeving; 3) product of dienst en klant/opdrachtgever; 4) samenwerking; 5) imago; 6) inkoop en 7) sociale betrokkenheid. Er is gekeken naar wat gangbaar is bij MVO maar ook andersom: wat is de mogelijke maatschappelijke relevantie van de keuze om als zelfstandige te werken. Uw MVO bent u zelf. Vandaar de naam: MVO-DNA scan. Op elk van de 7 gebieden zijn items zo opgesteld dat de meeste zelfstandigen er een antwoord op kunnen geven. Deze items vindt u terug in de MVO-DNA scan. De verklaring geeft een soort samenvatting van alle relevante punten.

Alles of niets

U zult misschien vinden dat er erg veel punten in de verklaring staan. Dat is ook zo. Alle mogelijke MVO aspecten staan er in. Het is dan ook de bedoeling dat u op ten minste een paar van de 7 gebieden aan de slag gaat. Als u dat wilt, kunt u de verklaring ook meer precies formuleren voor uzelf en bijvoorbeeld toevoegen hoelang u erover denkt te gaan doen of op welke punten u het accent gaat leggen.

Haalbaar of wenselijk

Steeds als zelfstandigen bij elkaar komen om de verklaring en de items in de scan te bespreken ontstaat er discussie. Ook dat is belangrijk. De verklaring en de scan zijn in de eerste plaats bedoeld om de agenda aan te geven: waar kunnen zelfstandigen mee aan de slag gaan, als het over MVO gaat? Het is zeker niet bedoeld om het laatste woord neer te zetten. Als het goed is ontstaan er in de loop van het komende jaar nieuwe ideeën, varianten en oplossingen op elk van de zeven gebieden. Doe mee aan de discussie en meld u aan op Mijn FNVzzp.

Foto Eric Brinkhorst

>> mijn MVO zaken Lidwien Vos de Wael

Wijngaard El Placer

Sinds 'In 2000 kocht ik samen met mijn man een stuk grond ten noorden van Lelystad. Een voorwaarde van de gemeente was echter wel dat een deel hiervan moest worden gebruikt voor agrarische werkzaamheden. Na lang denken besloten we onze eigen, biologische wijngaard aan te leggen met de naam El Placer (Spaans voor plezier, genoeg, genot). We hadden geen ervaring met wijnbouw dus we volgden direct cursussen en workshops. Tot op de dag van vandaag zorgen we er nog steeds voor dat we op de hoogte blijven van de nieuwste ontwikkelingen en trends.'

MVO 'MVO, zijn wij MVO? Tja, ik denk het wel. We kijken naar verschillende mogelijkheden, wegen deze van elkaar af en maken vervolgens een bewuste keuze. Zo gebruiken wij in onze wijngaard geen chemische bestrijdingsmiddelen. Tegen schadelijke schimmels spuiten we compostthee op de bodem en de planten zodat bijvoorbeeld meeldauw niet de oogst ruïneert en zijn we SKAL-gecertificeerd (certificaat voor biologische productie).'

People 'Naast de milieuaspecten vinden we de people factor ook erg belangrijk. We zijn een erkend leer/werk bedrijf waarbij we stages bieden aan MBO-studenten. Ook bieden we vrijwilligers de mogelijkheid om bij ons in de wijngaard te werken. Mensen die bijvoorbeeld in de WAO zitten of overspannen zijn vinden het heerlijk om een paar uurtjes per week buiten bezig te zijn. En dat doet

ons zelf ook goed. Deze wijngaard is te klein om erg winstgevend te zijn. Het gaat ons dan ook om andere dingen. De wijngaard is een manier om verantwoord en duurzaam werken vorm te geven. Immateriële beloning is voor ons net zo belangrijk, zo niet belangrijker. We zijn er bijvoorbeeld enorm trots op dat we al meerdere malen een medaille hebben gewonnen bij de Nationale Wijnkeuring. Dit maakt het werk voor ons zeer waardevol.'

Iedereen 'Ik vind het initiatief van FNV Zelfstandigen om MVO te stimuleren bij zelfstandig ondernemers heel belangrijk. Er zijn ontzettend veel verschillende aspecten waar op het eerste gezicht niet aan gedacht wordt, maar wel toepasbaar zijn binnen uiteenlopende beroepen. Door zelfstandig ondernemers te laten zien wat er mogelijk is, instrumenten te overhandigen en de voordelen ervan te laten inzien ben ik ervan overtuigd dat iedereen maatschappelijk verantwoord kan ondernemen. Uiteraard ieder op zijn of haar manier maar met een gemeenschappelijk doel, namelijk een duurzame samenleving.'

Tip 'Verdiep je in MVO en duurzaamheid en wees heel praktisch in het denken. Begin klein, met één of twee activiteiten per jaar en bouw dit op. Je krijgt er enorm veel waardering voor terug. Gewoon DOEN!'

www.wijngaardelplacer.nl

>> test u zelf *doe de*

MVO-DNA scan

De bedoeling van de scan is om gangbare MVO uitgangspunten te vertalen naar de situatie van de zelfstandige. Hoe kan maatschappelijke verantwoordelijkheid zo geformuleerd worden dat een zelfstandige deze verantwoordelijkheid kan nemen?

De scan gaat in op 7 gebieden. Op elk gebied zijn de items zo verwoord dat zelfstandigen er een antwoord op kunnen geven. U kunt op de scan een totaalscore halen. (U vindt de berekeningswijze op de pagina na de scan). Maar de scan is niet bedoeld als keuring of oordeel over uw MVO. Veel belangrijker is het als de scan u helpt om te bepalen op welke van de 7 gebieden u aan de slag wilt gaan. Let op: kies voor 3a als u voornamelijk producten levert en voor 3b als u voornamelijk diensten levert.

Onderdeel	MVO	Dit doe ik door:	Ja, altijd	Vaak	Soms	Nooit
1.	Mijn werk	Ik werk aan persoonlijke ontwikkeling.	☐	☐	☐	☐
		Ik lever een bijdrage aan de ontwikkeling van mijn vakgebied.	☐	☐	☐	☐
		Ik draag mijn vakmanschap over aan anderen.	☐	☐	☐	☐
	Continuïteit	Ik houd goed in de gaten of mijn bedrijf op de korte en lange termijn winstgevend blijft.	☐	☐	☐	☐
		Ik zorg voor overdracht van waardevolle onderdelen wanneer ik stop met (een deel van) mijn bedrijf.	☐	☐	☐	☐
	Kwaliteit	Ik bewaak de kwaliteit van de diensten/producten die ik lever aan de klant/opdrachtgever.	☐	☐	☐	☐
		Ik maak heldere afspraken over mijn dienst/product zodat de klant/opdrachtgever weet wat hij krijgt.	☐	☐	☐	☐
		Ik zorg ervoor dat de verwachtingen van de klant/opdrachtgever over mijn product/dienst zo nodig worden bijgesteld.	☐	☐	☐	☐
		Ik bied zo nodig nazorg, ook als dat niet contractueel is overeen gekomen.	☐	☐	☐	☐
2.	Mijn werkomgeving	Ik creëer en behoud een goede balans tussen werk en privé.	☐	☐	☐	☐
		Ik heb een gezonde en prettige werkplek.	☐	☐	☐	☐
	Milieuvriendelijke werkplek	Ik zorg voor huisvesting met een goed energielabel.	☐	☐	☐	☐
		Ik kijk of een artikel/product voor andere doeleinden gebruikt kan worden voordat ik het weggooi in de vuilnisbak (denk aan hergebruik, ontwikkelingslanden, kringloopwinkel etc.).	☐	☐	☐	☐
		Ik scheid mijn afval.	☐	☐	☐	☐
		Ik beperk mijn energiegebruik.	☐	☐	☐	☐
	Milieuvriendelijk reizen	Ik ga zuinig om met water.	☐	☐	☐	☐
		Ik ga zuinig om met (kantoor)materialen.	☐	☐	☐	☐
		Ik maak gebruik van het meest milieuvriendelijke vervoermiddel dat in mijn situatie mogelijk is.	☐	☐	☐	☐
		Ik plan mijn reizen naar klanten zodanig dat ik het aantal afgelegde kilometers beperk.	☐	☐	☐	☐
		Ik zorg dat mijn werkplek goed bereikbaar is met het openbaar vervoer.	☐	☐	☐	☐
Als u (voornamelijk) producten vervaardigt, hoeft u alleen onderdeel 3A in te vullen. Als u (voornamelijk) diensten levert, hoeft u alleen onderdeel 3B in te vullen.						
3a.	Mijn product en klant	Ik lever met mijn product een oplossing in een maatschappelijk vraagstuk.	☐	☐	☐	☐
		Ik bepaal de negatieve sociale impact van mijn product, en beperk deze zo veel als mogelijk. de negatieve sociale impact is groot als er in de keten om tot het product te komen sprake is geweest van uitbuiting, kinderarbeid of oneerlijke handel.	☐	☐	☐	☐
		Ik vraag niet meer of minder voor mijn product dan redelijk is, ook al staat de situatie dat toe.	☐	☐	☐	☐
	Milieu impact	Mijn product is ten opzichte van vergelijkbare producten milieuvriendelijk tot stand.	☐	☐	☐	☐
		Ik bepaal hoe mijn product het milieu belast, en tracht dit te verminderen.	☐	☐	☐	☐
		Ik informeer de klant over het duurzaam gebruik van mijn product.	☐	☐	☐	☐
	Klant	Ik vraag aan mijn klanten hoe ik mijn product kan aanpassen aan de behoefte.	☐	☐	☐	☐
		Ik werk niet voor klanten die maatschappelijk onverantwoord zijn.	☐	☐	☐	☐
		Ik vraag na levering of de klant tevreden is met mijn product.	☐	☐	☐	☐

Onderdeel	MVO	Dit doe ik door:	Ja, altijd	Vaak	Soms	Nooit
3b.	Mijn dienst en opdrachtgever	Ik lever met mijn dienst een oplossing in een maatschappelijk vraagstuk.	☐	☐	☐	☐
		Ik bepaal de negatieve sociale impact van mijn dienst, en beperk deze zo veel als mogelijk. De negatieve sociale impact is groot als er in de keten om tot de dienst te komen sprake is geweest van uitbuiting, kinderarbeid of oneerlijke handel.	☐	☐	☐	☐
	Opdrachtgever	Ik bepaal hoe mijn dienst het milieu belast, en tracht dit te verminderen.	☐	☐	☐	☐
		Ik vraag aan mijn opdrachtgevers hoe ik mijn dienst kan aanpassen aan de behoefte.	☐	☐	☐	☐
		Ik vraag niet meer of minder voor mijn dienst dan redelijk is, ook al staat de situatie dat toe.	☐	☐	☐	☐
		Ik werk niet voor opdrachtgevers die maatschappelijk onverantwoord zijn.	☐	☐	☐	☐
		Ik vraag na levering of de opdrachtgever tevreden is met mijn dienst.	☐	☐	☐	☐
4.	Mijn samenwerking	Ik zit in netwerken die maatschappelijke verantwoordelijkheid tonen.	☐	☐	☐	☐
		Ik gebruik mijn netwerk om ideeën uit te wisselen over MVO.	☐	☐	☐	☐
		Ik werk aan wederzijds vertrouwen met mijn relaties.	☐	☐	☐	☐
		Ik ben lid van FNV Zelfstandigen en zo mogelijk van een branche- of beroepsvereniging.	☐	☐	☐	☐
	Buurt	Ik minimaliseer de overlast van mijn bedrijf in de buurt.	☐	☐	☐	☐
		Ik neem deel aan (o.a. informele) buurtnetwerken.	☐	☐	☐	☐
		Ik werk samen met buurtbewoners om gezamenlijke problemen op te lossen.	☐	☐	☐	☐
5.	Mijn imago	Ik onderscheid me door mijn bedrijfsidentiteit van de concurrentie.	☐	☐	☐	☐
		Ik communiceer over mijn MVO-DNA bijvoorbeeld in gesprekken, brochures, website.	☐	☐	☐	☐
	Transparantie	Ik geef altijd duidelijke en volledige informatie.	☐	☐	☐	☐
		Ik ben goed bereikbaar, zowel telefonisch als per e-mail.	☐	☐	☐	☐
	Ondememend	Ik toon aan dat ik in mijn vakgebied voorop loop.	☐	☐	☐	☐
		Ik neem MVO onderwerpen op in mijn algemene voorwaarden.	☐	☐	☐	☐
6.	Mijn inkoop	Ik beleg mijn geld in duurzame ondernemingen/fondsen.	☐	☐	☐	☐
		Ik gebruik milieuvriendelijke materialen, diensten en apparatuur, aangetoond door een keurmerk.	☐	☐	☐	☐
		Ik let er op dat mijn ingekochte (kantoor)materialen eerlijk zijn geproduceerd, aangetoond door een keurmerk.	☐	☐	☐	☐
		Ik maak gebruik van natuurstroom.	☐	☐	☐	☐
		Ik koop lokaal in.	☐	☐	☐	☐
	Verantwoorde leveranciers	Ik schakel betrouwbare leveranciers in.	☐	☐	☐	☐
		Ik doe zaken met leveranciers die ook maatschappelijk verantwoord ondernemen.	☐	☐	☐	☐
7.	Mijn maatschappelijke betrokkenheid	Ik sponsor een maatschappelijk doel (in mijn omgeving).	☐	☐	☐	☐
		Ik maak een deel van mijn winst over als gift aan een goed doel.	☐	☐	☐	☐
	Vrijwillige inzet	Ik zet als vrijwilliger mijn kennis/vaardigheden in voor een goed doel, maatschappelijke projecten.	☐	☐	☐	☐
		Ik maak tijd vrij om re-integratie/dagbesteding/stages binnen mijn bedrijf mogelijk te maken.	☐	☐	☐	☐

>>berekening

MVO-DNA scan

De MVO-DNA scan voor zelfstandigen komt ook op www.zelfstandigenmvo.nl. Uw score wordt dan vanzelf voor u berekend.

Maatschappelijk verantwoord zelfstandig ondernemen wordt bepaald door uw eigen morele principes en keuzen. Een standaardlijstje met acties bestaat niet. Om te beginnen is elk eenmansbedrijf anders. Ook is het afhankelijk van uw eigen opvatting waar u uw aandacht aan besteedt. Met de scan op de vorige twee pagina's heeft u de mogelijkheid om uw bedrijf de maat te nemen als het gaat om Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

Persoonlijk

Omdat de verantwoordelijkheid zo persoonlijk is voor een zelfstandig ondernemer hebben we deze checklist de MVO-DNA genoemd. Hierin komt tot uitdrukking dat iedereen verschilt. Door de verschillende onderdelen in te vullen komt u erachter wat uw MVO-DNA is. Op welke punten doet u veel aan MVO en waar minder.

Inspiratie

De checklist kan ook werken als een eye-opener. De checklist kan u mogelijkheden laten zien die u over het hoofd heeft gezien. Of...misschien blijkt u meer MVO-DNA te hebben, dan u zelf dacht. U kunt met behulp van de checklist dus toetsen of uw MVO gehalte overeen komt met het beeld dat u zelf al heeft en meteen inzien waar u nog eventuele verbeteringen kunt doorvoeren.

Bepaal uw eigen MVO score

Let op: Voor ondernemers die een dienst verlenen zijn er 52 vragen, voor ondernemers die een product leveren 54 vragen.

Voor elke keer dat u heeft ingevuld

Ja, altijd	3 punten
vaak	2 punten
soms	1 punt
nooit aan gedacht	0 punten

Tel uw punten op.

U heeft een totaalscore tussen 0 en 156 (dienstverlener) en 0 en 162 (u levert producten)

U levert overwegend een dienst:

0-52 : laag
53-104: midden
105-156: hoog

U levert overwegend een product:

0-54: laag
54-108: midden
109-162: hoog

Mijn MVO-DNA is:

Laag: U besteedt momenteel weinig aandacht aan de maatschappelijke (sociale of milieu) aspecten van uw onderneming. Mogelijk bent u hier nooit bewust mee bezig geweest. De vragen kunnen voor u als checklist dienen om te kijken op welke punten u kunt beginnen met maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Midden: Bewust of onbewust onderneemt u al behoorlijk maatschappelijk verantwoord. Als u bewust nog een aantal acties onderneemt kunt u binnenkort een hogere score halen en uzelf een maatschappelijk verantwoord zelfstandig ondernemer noemen.

Hoog: U bent een maatschappelijk verantwoord zelfstandig ondernemer. Er zijn vast nog punten waar verbetering mogelijk is, maar MVO principes komen duidelijk tot uiting in uw werk.

>> Be Involved Meteen aan de slag

Op de ledendag 'Be your Business' – op 20 maart in Arnhem – hebben leden aangegeven welke thema's zij het belangrijkste vinden om binnen MVO mee aan de slag te gaan.

Tijdens de ledendag kwam Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen niet alleen aan bod tijdens het seminar 'Be involved'. Aan alle deelnemers van de dag is gevraagd om hun mening over MVO. Wat zijn volgens hen de belangrijkste thema's voor zelfstandigen die aan MVO willen doen? De enquête hierover werd door maar liefst 170 mensen ingevuld.

MVO top 5

1. Duurzaamheid van producten en materialen
2. Eigen energiegebruik
3. Eerlijke handel
4. Tegengaan van kinderarbeid
5. Ondersteuning bieden aan ontwikkelingslanden door kennisoverdracht

De drie meest genoemde thema's worden nader toegelicht in deze special met achtergrondinformatie en praktische tips en adviezen. We hopen dat u geïnspireerd raakt door de vele voorbeelden en dat u zelf ook bekijkt welke mogelijkheden er (nog meer) zijn om MVO in uw bedrijfsvoering te integreren.

>> Eerlijke handel

Van veel producten die worden geproduceerd in ontwikkelingslanden is het onduidelijk of dit op een acceptabele manier is gebeurd. Op het label van een spijkerbroek staat niet hoeveel de vrouw of man in het naaiatelier in China ervoor betaald heeft gekregen. En ook niet of hij of zij ouder is dan 12 jaar. In tegenstelling tot bijvoorbeeld de gezondheidsvoorschriften voor voedsel bestaan er momenteel geen regels die ervoor zorgen dat alle producten in de supermarkt daar op een verantwoorde manier terecht zijn gekomen. Terwijl u er dus wel vanuit kan gaan dat uw product veilig is, kunt u er niet van uit gaan dat u een product koopt zonder dat er sprake was van uitbuiting of andere schade. Toch zijn er steeds meer consumenten en bedrijven die dit willen weten.

Wat is eerlijk?

Wat dan precies eerlijke handel is, daar verschillen de meningen over. Het begint in ieder geval met een eerlijke prijs voor de arbeider of boer voor zijn product. Maar het gaat niet alleen over de prijs, het gaat ook om het effect van de productie op de omgeving. Als een bedrijf een deel van de productie laat doen in een ontwikkelingsland, wordt dan niet alleen de arbeider, maar ook de rest van de omgeving daar beter van? Bijvoorbeeld op het gebied van milieu. Sommige productieprocessen kunnen het milieu (lucht, drinkwater) ernstig beschadigen. Eerlijke handel is daarmee ook duurzame handel.

Eerlijke handel herkennen

Prijs > Producenten moeten een correcte prijs krijgen voor een product.

Arbeidsomstandigheden > Hierbij hoort ook het uitbannen van kinderarbeid en dwangarbeid, en het recht om een vakbond op te richten.

Omgeving > Het productieproces schaadt de omgeving niet. Het betreft hier zowel sociale- als milieuaspecten.

Commitment > Een bedrijf dat werk uitbesteedt in een bepaald land gaat een langdurige relatie aan en investeert hierin. Het is niet de bedoeling dat bedrijven na een paar jaar al weer weggaan en een grote groep werkloze arbeiders achterlaat.

Keurmerken

Er zijn steeds meer bedrijven die eerlijke producten aanbieden. Om aan te tonen dat zij zich aan de voorwaarden voor eerlijk produceren houden kunnen ze het product vrijwillig laten certificeren. Dit kan bij de onafhankelijke organisatie fairtrade labelling organisation international (FLO). Het product mag vervolgens het bekende fair trade keurmerk dragen. Hiernaast bestaan voor verschillende productgroepen, zoals koffie of papier, ook eigen keurmerken. De voorwaarden die worden gesteld aan de eerlijke handel kunnen behoorlijk verschillen. Niet alle keurmerken zijn dus even 'eerlijk'. Alle bestaande initiatieven zijn vrijwillig. Uiteindelijk wordt de handel met ontwikkelingslanden pas echt gelijkwaardig als er internationale regels gelden voor eerlijke handel.

Stappen voor eerlijk inkopen

Stap 1: Inventariseer welke materialen u eigenlijk allemaal (in)koopt voor uw werk. Denk hierbij aan kleding, kantoorartikelen, materialen, et cetera.

Stap 2: Ga op zoek naar varianten met een keurmerk voor eerlijke handel. Goede voorbeelden zijn koffie met fair trade label of papier met FSC-keur.

Stap 3: Indien op de producten geen keurmerken te vinden zijn, zijn er als alternatief ook verschillende goede sites waar u eerlijke producten kunt vinden. Goed voorbeeld hiervan is goedewaar&co (www.goedewaar.nl).

Foto Eric Brinkhorst

>> mijn MVO zaken

Frans van Elk

Van Elk Advies

Sinds 'Als organisatie-adviseur, trainer, coach of interim-manager werk ik voornamelijk voor non-profit instellingen die als kerntaak het verlenen van een maatschappelijke dienst hebben. De maatschappelijke relevantie en niet de winst staat daarbij voorop. Ik geef bijvoorbeeld advies over het inrichten of verbeteren van dergelijke organisaties van het personeelsbeleid tot en met de mogelijkheid van het uitbesteden van de exploitatie van de kantine. Mijn 'non-profit' manier van denken en aanpak, waarbij ik zoveel mogelijk de medewerkers betrek, past beter bij instellingen, scholen of gemeenten dan bij commerciële bedrijven. Daarbij is het van belang dat mensen zoals ik hen kunnen adviseren hoe zij goede kwaliteit diensten kunnen leveren waarbij zo min mogelijk belastinggeld wordt verspild.'

Eerlijk 'Natuurlijk moet je als zelfstandig ondernemer zo min mogelijk materiaal verspillen en duurzaam inkopen. Maar ten opzichte van grote bedrijven scoor je hier als eenpitter niet echt mee. Waar je als zelfstandige wel veel beter je morele verantwoordelijkheid kunt nemen is met betrekking tot het eerlijk benaderen van de klant en leveren van kwaliteit. Bij grote bedrijven verliest kwaliteit het toch vaak van de massaliteit en uniforme aanpak. Dat is volgens mij ook de reden waarom veel zelfstandig ondernemers ooit uit onvrede voor zichzelf zijn begonnen. Het

is van belang dat je aan eventuele opdrachtgevers kunt laten zien dat je voor kwaliteit gaat.'

Code 'Voor zowel de orde van organisatieadviseurs als de vereniging van registerinformatici ben ik betrokken bij hun gedragscode. De orde heeft net een nieuwe gedragscode opgesteld waarin staat dat de aangesloten adviseurs rekening dienen te houden met de maatschappelijke - en milieugevolgen van hun advisering. Een adviseur die deze code onderschrijft, werkt niet mee aan maatschappelijk onverantwoorde praktijken. Hij zal zich bijvoorbeeld kritisch afvragen of hij aan bepaalde ontwikkelingen wel wil meewerken. De uiterste consequentie is dat hij zijn opdracht teruggeeft. Ik vind ontwikkelingen als gedragscodes een erg goede zaak. Zelf besteed ik als vrijwilliger veel tijd aan trainingen en discussies om breed begrip te krijgen voor de inhoud van gedragscodes binnen beroepsverenigingen.'

Tip 'Ik raad iedere zelfstandig ondernemer aan om lid te worden van een branche- of beroepsvereniging met een gedragscode en klachtencommissie. Daarmee kun je in dialoog met beroepsgenoten de kwaliteit van je werk verbeteren. Ook dat levert een bijdrage aan maatschappelijk verantwoord ondernemen.'

www.vanelkadvis.nl

>> Dubbelinterview

Zelfstandig adviseren over MVO

De vrouw achter het adviesbureau Winst & Waarden is Erica van Engel. Zij adviseert over maatschappelijk betrokken ondernemen.

Alex van der Zwart is al jaren bezig met kennisoverdracht over MVO.

Binnenkort is zijn adviesbureau onder een nieuwe naam in de lucht:

Concernz. Wat maakt hun adviezen bijzonder.

door Sicco Kuijper

'Als je kijkt naar de 3 P's (people, planet, profit) houd ik me vooral bezig met de people kant. Ik werk voor zowel bedrijven, overheid als maatschappelijke organisaties. Een goed voorbeeld van het soort projecten dat ik doe is een opdracht die ik heb gedaan voor een vastgoedonderneming. Deze onderneming wilde iets doen voor een achterstandsbuurt in Rotterdam waar zij een woningbouwproject ontwikkelen. In plaats van het jaarlijkse uitje naar de Kart-baan heb ik een vrijwilligersdag georganiseerd voor 120 personeelsleden. We hebben vijf verschillende activiteiten opgezet in samenwerking met de lokale organisatie voor sociaal-cultureel werk en de bewoners. Zo is onder andere het buurthuis opgeknapt en hebben medewerkers een boottocht gemaakt met oudere buurtbewoners.' Aan het woord is Erica van Engel.

Kansen

Alex van der Zwart adviseert bedrijven in het ontwikkelen van MVO. 'Als adviseur help ik klanten, vooral bedrijven, om maatschappelijk verantwoord ondernemen te implementeren. Ik doe bijvoorbeeld nulmetingen om te bepalen waar de kansen liggen. Ook begeleid ik klanten in het formuleren van de ambities en ondersteun in het opstellen van een stappenplan. Uiteindelijk is het de bedoeling dat een bedrijf MVO opneemt in de ma-

nier van werken. Gedragscodes voor het eigen bedrijf of leveranciers kunnen hierbij helpen, maar vooral motivatie is van essentieel belang. Daarnaast geef ik ook veel trainingen bij organisaties, en word ik gevraagd om les te geven op verschillende universiteiten over Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.'

In beeld komen

Erica en Alex zijn beiden, op verschillende manieren, zelfstandig adviseur maatschappelijk verantwoord ondernemen. Maar hoe doen zij dat: opdrachten verkrijgen op een zo specifiek onderwerp als maatschappelijk verantwoord ondernemen? Alex: 'Ik heb het geluk dat veel mensen mij kennen van boeken en artikelen die ik heb geschreven over MVO. Daardoor weten mensen mij wel te vinden wanneer ze advies willen. Het is zeker voor een zelfstandig ondernemer belangrijk dat je constant bezig bent om in beeld te blijven. Blijven schrijven dus. Daarnaast neem ik ook veel deel aan netwerken. Een bekend netwerk over MVO voor vrouwen zijn de 'CSR chicks' (CSR: Corporate Social Responsibility). In navolging daarop ben ik met een aantal mannen de 'CSR blokes' begonnen. Ik merk dat het zeker voor een zelfstandige erg nuttig is om via netwerken ervaring uit te wisselen. Ook om nieuwe klanten te bereiken, maar meer nog om te sparren over

ideeën of hoe je dingen het best aan kan pakken.' Ook volgens Erica zijn netwerken en samenwerkingsverbanden cruciaal voor een zelfstandig ondernemer: 'Ik heb veel contact met een paar andere kleine ondernemingen die zich met betrokken ondernemen bezig houden. Wij werken samen bij grotere opdrachten. Ook wisselen we opdrachten uit. Dit doe ik omdat ik een regionale focus heb (Rotterdam en omgeving). Ik ben van mening dat je de omgeving goed moet kennen om succesvol een project uit te kunnen voeren.'

Misvattingen

Opdrachtgevers die bij beide adviseurs aankloppen, hebben blijkbaar al behoefte om iets te doen aan maatschappelijk ondernemen. De adviseurs hoeven hun klanten dus niet te overtuigen van de noodzaak van MVO. Of is dit niet juist? Erica: 'Het klopt dat organisaties die er niets mee willen mij niet vragen voor een project. Toch is er veel onduidelijkheid over wat MVO nou precies is. Het is een containerbegrip geworden. Ik kom veel misverstanden tegen. Veel mensen denken alleen aan milieumaatregelen als ze het hebben over MVO. En vooral middelgrote en kleine bedrijven denken dat MVO heel duur is en vooral moet worden overgelaten aan grote multinationals.' Alex komt daarnaast vaak een misvatting tegen over de betekenis van MVO

‘Zorg ervoor dat je als zelfstandig ondernemer geen last hebt van een calimero-syndroom. Ook als kleine onderneming zijn er genoeg maatregelen die je kan nemen. Gebruik bijvoorbeeld groene stroom. Zet je vrijwillig in als coach of mentor.’

*Erica van Engel
www.winstenwaarden.nl*

'Zelfstandig ondernemers maken een groot deel uit van de maatschappij. Door verantwoorde keuzes te maken in je inkoop (denk bijvoorbeeld aan briefpapier en visitekaartjes) kunnen wij gezamenlijk het verschil gaan maken, in welke branche je dan ook actief bent. Start met de MVO-DNA scan en kom op ideeën.'

*Alex van der Zwart
www.concernz.nl*

voor bedrijven: 'Bedrijven denken veel te weinig strategisch over MVO. Ze denken eerder aan liefdadigheid dan aan een betere marktpositie bijvoorbeeld. Ik moet er ook voor zorgen dat ik zelf niet overkom als een zendeling met geitenwollen sokken. Als we kijken naar de lange termijn van een bedrijf kan MVO een hoop betekenen, zowel met betrekking tot kostenbesparing als marktpositie. MVO kun je dus niet doen door mij eenmalig een keer in te huren. Het moet constant op de agenda blijven.'

Resultaat telt

Iemand bedenkt niet zomaar om als eenmansbedrijf te gaan adviseren over MVO. Wat drijft deze twee mensen om juist met dit onderwerp hun werkweek te vullen? Alex: 'Ik haal mijn voldoening uit kennisoverdracht. Na mijn studie ben ik over MVO gaan lesgeven. Ik vind het geweldig als een student na de les naar mij toe komt om te praten over een artikel dat hem heeft doen nadenken over maatschappelijke kwesties. Zo werkt dat eigenlijk ook met advies aan bedrijven. Als ik denk dat er

nadat ik mijn kunstje heb gedaan verder niets meer gebeurt, dan voelt dat niet goed. Het geeft mij pas echt voldoening als ze na mijn advies echt actief zelf aan de slag gaan.' Erica: 'Ik leef persoonlijk naar het principe: een betere wereld begint bij jezelf. Daar komt mijn motivatie vandaan voor mijn werk. Ik haal er voldoening uit als een project echt resultaat heeft. Ik probeer maatschappelijke problemen aan te pakken door daar verschillende partijen bij te betrekken, maatschappelijke organisaties, bedrijven en overheden.'

>> Duurzame producten en materialen

Duurzaamheid van producten en materialen houdt in dat de aanbieder zichtbaar maakt hoe hij omgaat met de kringloop van zijn product. Denk hierbij aan certificaten en keurmerken, maar ook aan recycling, verpakking, grondstoffen enzovoorts.

Een beter milieu begint niet slechts bij uzelf en uw eigen bedrijf, maar ook bij degenen waarmee u te maken krijgt voordat uw eigen product of dienst klaar is voor een afname. Let niet alleen op uw eigen duurzaamheid maar let op duurzaam inkopen. Wanneer u in zee gaat met bedrijven die duurzaam produceren, verduurzaamt u hiermee namelijk ook weer uw eigen bedrijf. De voordelen moet u niet onderschatten. Imagoverbetering, klantenbinding, continuïteit op lange termijn, kostenbesparing en een beter milieu zijn slechts enkele voorbeelden.

Duurzame cirkel

Communicatie over uw beleid op duurzaamheid is de volgende stap. U kunt als ondernemer goed bezig zijn, maar de profilering als dusdanig is ook belangrijk. Zo bewerkstelligt u dat andere bedrijven u kunnen linken aan duurzaamheid. En daarmee is een duurzame cirkel gelegd.

Als u als ondernemer aandacht wilt geven aan dit thema staan hieronder nuttige tips over websites die u een bezoek kunt brengen voor meer informatie over de aanschaf van duurzame producten en materialen.

www.mvonederland.nl > Deze site geeft algemene informatie over maatschappelijk verantwoord ondernemen. Daarnaast vindt u ook tips en praktijkvoorbeelden. Onder het kopje marktplaats vindt u een overzicht van duurzame producten en boeken over MVO.

www.eco-logisch.eu > Hier vindt u bijvoorbeeld tips over duurzame en milieuvriendelijke materialen voor in en om het huis. Een handige site voor als u thuis werkt en uw werkplaats wilt verduurzamen.

www.duurzamedatabase.nl > Hier vindt u duurzame inkoop-hulp en aanbieders van duurzame producten en diensten.

www.keurmerk.nl > Hier vindt u informatie over keurmerken.

>> Overheid wil duurzaam inkopen

Het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) wil onder andere bedrijven stimuleren in hun duurzaam ondernemerschap en wil burgers bewust maken van de ecologische, economische en sociale gevolgen van hun consumptie. In opdracht van VROM is SenterNovem bezig duurzaamheids-criteria vast te stellen voor ongeveer 80 productgroepen. Dit gebeurt in overleg met overheden, bedrijven en NGO's. Denk aan producten als kantoormeubelen, papier, catering, energie, maar ook productgroepen in de hele bouw en grond-, weg- en waterbouw. Bij het vaststellen van criteria wordt rekening gehouden met milieu- en sociale aspecten en de beschikbaarheid in de markt, waarbij de criteria wel een aanjaagfunctie hebben. In 2010 wil de Rijksoverheid voor 100% volgens deze criteria inkopen. Gemeenten streven dan naar 75%. Op www.senternovem.nl/duurzaaminkopen kunt u de inmiddels vastgestelde criteria voor bepaalde productgroepen lezen, de overige zijn nog in ontwikkeling. Ook vindt u hier nieuws en inspirerende voorbeelden.

>> mijn MVO zaken

Michael Zwaan (starter)

Zwaan Verwarming

Start 'Na 10 jaar gewerkt te hebben voor verschillende werkgevers in de installatiebranche als verwarmingsmonteur heb ik onlangs besloten mijn eigen bedrijf te starten. Deze keuze maakte ik omdat er veel werk voorhanden is en ik de vrijheid wilde hebben mijn eigen beslissingen te kunnen maken. Daarnaast was ik toe aan een nieuwe uitdaging en wat is een grotere uitdaging dan voor jezelf te gaan beginnen? Vanaf april 2008 verhuur ik mij als verwarmingsmonteur aan verscheidene, grote opdrachtgevers. Daarnaast wil ik gaandeweg ook particuliere klanten benaderen om op die manier mijn diensten te verbreden.'

MVO

'Als startende ondernemer is het een uitgelezen kans om vanaf het begin rekening te houden met de sociale en milieuaspecten binnen mijn bedrijfsactiviteiten. Daarnaast is mijn vriendin werkzaam als adviseur maatschappelijk verantwoord ondernemen en zij ondersteunt mij dan ook daar waar mogelijk. Ik maak zoveel mogelijk gebruik van duurzame producten, materialen en diensten. Voorbeelden zijn papier met het FSC-keur, producten en materialen met KOMO-keur, leveranciers met ISO-certificering, groene energie enzovoorts.'

Inkomen

'Zo ben ik ook van plan in de toekomst een compleet, duurzaam verwarmingspakket aan te bieden. Mijn vriendin en ik hebben hier al goed over nagedacht en enkele ideeën liggen al klaar. Voordat ik mij hier volledig op ga richten vind ik het allereerst belangrijk dat ik fulltime aan het werk ben en inkomen genereer.'

FNV

'Na een aantal jaren lid te zijn geweest van FNV Bondgenoten ben ik nu overgestapt naar FNV Zelfstandigen. Je belangen als individu worden in bepaalde mate toch behartigd en indien ik vragen heb kan ik daar terecht. Het initiatief om aandacht te besteden aan MVO vind ik goed. Het stimuleert om innovatief te zijn en na te denken over je toekomst als zelfstandig ondernemer.'

MVO tip

'Verdiep je in en/of laat je adviseren over maatschappelijk verantwoord ondernemen. Ik vind het met mijn technische achtergrond namelijk best lastige materie en hulp van iemand die er verstand van heeft kan nooit kwaad.'

www.zwaanverwarming.nl

>> Mijn eigen energiegebruik

Energie, we kunnen niet zonder. Als zelfstandig ondernemer moet u enerzijds fit en energiek zijn maar anderzijds heeft u ook middelen nodig zoals een telefoon, fax, computer, gereedschap, vervoersmiddel enzovoorts. Beide vormen van energie zijn van belang om uw bedrijfsactiviteiten uit te kunnen voeren. In dit artikel gaan we echter niet in op de energie van de 'mens' maar van de 'machine'.

Portemonnee

Duurzame, groene energie is tegenwoordig een veelbesproken thema. Daarbij kunt u denken aan biomassa, biogas, afvalverbranding, zonne-energie, windmolens, waterkrachtcentrales enzovoorts. U kunt het zo gek nog niet verzinnen of er is weer een nieuwe technologie op de markt gebracht. Maar hoe kunt u als zelfstandig ondernemer het meest rendabel omgaan met uw eigen energiegebruik? Lukt dit binnen de kostbare tijd die u heeft als

zelfstandig ondernemer? Om u een handje te helpen hebben we een aantal praktische tips en voorbeelden benoemd die u als zelfstandig ondernemer kunt toepassen op uw werkplek. Het interessante van de werkplek van een zelfstandige is dat deze vaak aan huis is. U vermindert dus niet alleen uw energiegebruik in uw kantoor, maar ook in uw eigen huishouden. Goed voor uw portemonnee – goed voor het milieu.

Klimaat

De vraag is niet 'of' het klimaat verandert, maar in hoeverre we ónszelf kunnen veranderen met het klimaatprobleem op de hielen, een mooie, inleidende uitspraak van Kofi Annan. U bespaart alleen al door bewust om te gaan met energie tientallen euro's per jaar. Hieronder vindt u enkele persoonlijke adviezen die u op korte termijn kunt uitvoeren, die u weinig tot niets kosten en maar enkele minuten van uw tijd hoeven te duren.

Uw persoonlijk energie-advies

Licht

Doe altijd het licht uit in ruimtes waar u niet aanwezig bent. Ook al bent u maar één minuut uit een ruimte, het scheelt u al op de energierekening. Leer het uzelf aan en stimuleer, indien u met meerdere mensen in huis woont of bedrijfsruimte deelt, anderen ook om te alle tijde het licht uit te schakelen. Let er uiteraard ook op dat u niet onnodig de computer, televisie en dergelijke laat aanstaan.

CO₂ calculator

Bepaal uw CO₂ uitstoot via een CO₂ calculator (bijvoorbeeld op www.hier.nu). Sla de resultaten op, bewaar dit, neem één of twee maatregelen en voer de test over een jaar weer uit. U heeft daarmee een nulmeting aan de hand waarvan u energiegegevens kunt monitoren, vergelijken en kunt anticiperen indien u merkt dat de cijfers ongunstig omhoog gaan. Daarnaast kunt u het resultaat ook gebruiken voor een eventueel jaarverslag of brochure om aan te tonen dat u als zelfstandig ondernemer bewust bezig bent met het verminderen van uw milieubelasting. Combineer deze meting eventueel met het regelmatig opnemen van de meterstanden van uw gas- en elektriciteitsverbruik.

Klimaatgids

Iedere Nederlander is goed voor de uitstoot van 14.000 kilogram CO₂ uitstoot per jaar (Bron: Klimaatgids). Breng uw CO₂ uitstoot omlaag en vraag de Klimaatgids aan (tien euro) die is gemaakt door Stichting Natuur en Milieu. In deze gids staan vijftig tips voor energiebesparing waarbij u 2000 euro kunt besparen, en natuurlijk het klimaat. U kunt de gids aanvragen via www.klimaatgids.nl.

Label A

Indien het tijd is voor de aanschaf van een nieuw elektronisch product, kies dan altijd voor energielabel in categorie A dat een relatief laag energieverbruik garandeert. Maar ook binnen deze apparaten zijn er verschillen. Kijk dus ook goed naar het verbruik in kilowattuur per jaar (kWh/j) om het zuinigste toestel te kiezen. Meer informatie kunt u vinden op www.energielabel.nl.

Verwarming

Overweeg de aanschaf van een HR ketel indien uw conventionele ketel ouder is dan twaalf jaar. Door uw verwarming van bijvoorbeeld 22 graden naar 20 graden in te stellen bespaart u al snel honderd euro per jaar. Bent u benieuwd naar nog meer besparingsmogelijkheden? Neem dan een kijkje op www.energiecentrum.nl. Deze site biedt energiebesparingsmaatregelen en een gratis energiescan voor ondernemers in het midden- en kleinbedrijf.

Vervoer

Vraag uzelf altijd eerst af of het noodzakelijk is om naar een (potentiële) klant toe te gaan. Maak vervolgens de afweging welk vervoermiddel het meest efficiënt is. Dit kunt u doen door de tijdsduur te berekenen voor beide vervoersmiddelen. Ook kunt u via de Milieumeter Auto en OV berekenen welke manier het milieuvriendelijkst is. Meer informatie kunt u vinden op www.milieueentraal.nl. Voor zelfstandig ondernemers die een auto bezitten met airconditioning: gebruikt u deze niet, kunt u tussen de 100 tot 200 euro aan brandstof besparen én vermindert u de CO₂ uitstoot met 254 kilogram.

>> Geef uw mening

Geef snel en gemakkelijk uw mening. Meld u aan op www.fnvzzp.nl/ledenpanel. Dit is het panel van FNV Zelfstandigen.

>> E-mailnieuwsbrief

FNV Zelfstandigen geeft periodiek een e-mailnieuwsbrief uit. Ontvangt u die niet? Meld u dan aan op www.fnvzzp.nl.

Website

De meest recente informatie vinden de leden op de website van de vereniging, www.fnvzzp.nl.

Door in te loggen op Mijn FNVzzp kunnen leden hun bedrijf presenteren, elkaar ontmoeten en informatie vinden.

Ledenadministratie

Verhuizingen en opzeggingen kunnen doorgegeven worden aan de ledenadministratie via het e-mailadres lid@fnvzzp.nl.

Beëindiging lidmaatschap kan uitsluitend schriftelijk tot 15 november van het lopende kalenderjaar. Bij niet-tijdige opzegging wordt het lidmaatschap automatisch met een kalenderjaar verlengd.

Kantoor

De juristen houden op werkdagen juridisch spreekuur tussen 9:30 en 12:00 uur op 030 26 37 205. Het kantoor is elke werkdag van 8:30 uur tot 16:30 uur bereikbaar op 030 26 37 203. Fax 030 26 37 201. zelfstandigen@fnvzzp.nl. www.fnvzzp.nl. Postbus 85400, 3508 AK Utrecht. Bezoekadres: Varrolaan 100.